

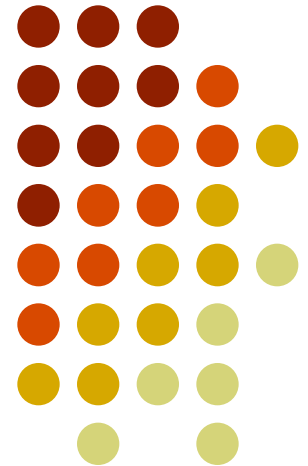
MUKAUTTAMINEN

Kaija Peuna

YTM, ammatillinen erityisopettaja

kaija.peuna@jamk.fi

gsm. 040-540 7860

ERITYISOPETUS

- Kun oppiminen tuottaa vaikeuksia
- Kun opetusta on järjestettävä toisella tavalla

LAISSA:

- vammaisuuden,
- sairauden,
- kehityksessä viivästymisen,
- tunne-elämän häiriön
- tai muun syyn vuoksi

erityisiä opetus- tai opiskelijahuollon palveluja tarvitsevien opiskelijoiden opetus annetaan erityisopetuksena.

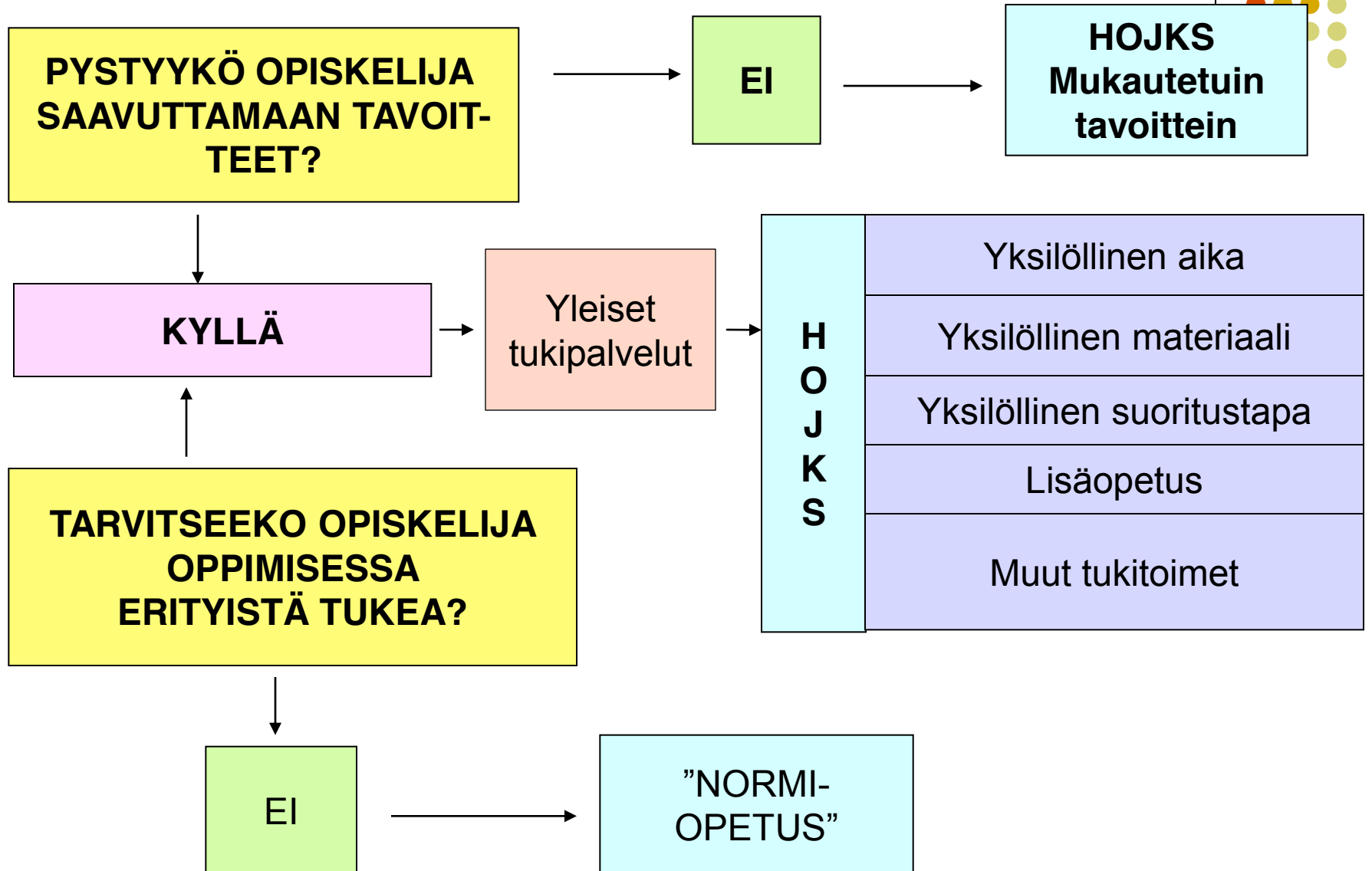
Opiskelijalle tulee laatia henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS).

Jos opiskelijalla on vaikeuksia oppimisessa...

- 1) Ensin yleisiä tukipalveluja, esim. tukiopetus
- 2) Jos ne eivät riitä, sitten erityisopetusta (esim. jos työmäärä on 1,5-kertainen); HOJKS
- 3) Mukauttamista vain, jos tavoitteisiin ei päästä edes T1-tasolla
- 4) Vapauttaminen vain harvoissa tapauksissa

PERUSKYSYMYKSET

MUKAUTTAMINEN

- Koskee tavoitteita
- Tehdään vain, jos opiskelija ei kykene saavuttamaan Tyydyttävä 1 –tasoa
- Mukautetulle opintokokonaisuudelle on laadittava mukautetut tavoitteet ja arviointikriteerit.
- Arviointiasteikko on K 3* - T 1*
- Huom! Tavoitteen saavuttaminen on eri asia kuin tentin läpimeno!

MUKAUTTAMINEN VOI KOSKEA...

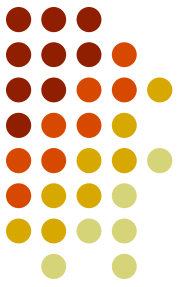
- Kaikkia opintoja
(ammattillisia/yhteisiä/ammattitaitoa
tukevia/valinnaisia)
- Opintojaksoa tai opintokokonaisuutta
- Yhtä tai useampaa jaksoa/kokonaisuutta
- Opetussuunnitelman perusteissa voi olla
erillisiä määräyksiä siitä, että jotain osiota ei
saa mukauttaa (esim. lähihoitajilla
lääkelaskut)

Voiko mukauttaa ilman HOJKSia?

- Ei virallista ohjetta – vertaa erityisopetuksen marssijärjestystä!
- Kaija Miettinen: "Mukauttamien merkitsee sitä, että luodaan uudet tavoitteet ja kriteerit, jotka tulee kuvata koulutuksen järjestäjän opetussuunnitelmassa. Mukauttamiseen liittyy aina erityisopetuksen antaminen, ja OPIKSELIJALLE ON LAADITTAVA HOJKS, jossa määritellään opiskelijan yksilölliset tavoitteet." (Näkökulmia ammatilliseen erityisopetukseen"-kirjassa)

SAAVUTTAAKO OPISKELIJA TAVOITTEET??

- Läheskään aina ei voi ennustaa varmasti
- Epävarmoissa tapauksissa opetus toteutetaan opetussuunnitelman tavoitteiden pohjalta ja opiskelun aikana havainnoidaan opintojen edistymistä.
- Jos opintojen kuluessa havaitaan, että tavoitteita ei saavuteta edes tukitoimien avulla → mukautetaan tavoitteita ja arviointikriteereitä.
- Jos opintojen päätyttyä havaitaan, että tavoitteita ei saavuteta edes tukitoimien avulla → mukautetaan tavoitteita ja arviointikriteereitä.

TESTITULOKSET

- Heikot testitulokset eivät automaattisesti tarkoita mukautusta ammatillisessa koulutuksessa
- Heikot testitulokset kertovat siitä, että opiskelijalla saattaa olla vaikeuksia oppimisessa (huomaa kompensatiokeinot, aikaisemmat oppimiskokemukset)

PERUSKOULUTAUSTA

- Yksilöllistetty/mukautettu peruskoulutausta ei automaattisesti tarkoita mukautusta ammatillisessa koulutuksessa
- EMU, EHA1 ja EHA2 kertovat siitä, että opiskelijalla on ollut vaikeuksia peruskoulussa

OPIKELIJAN OIKEUDET

- Mukauttamista ei voi tehdä ilman opiskelijan suostumusta
- HOJKS (ja HOPS) -keskusteluissa selvitetään opiskelijalle (ja alle 18-vuotiaan vanhemmille) mukautuksen merkitys.
 - vaikuttaa jatko-opintoihin
 - realistisesti asetetut tavoitteet antavat opiskelijalle onnistumisen kokemuksia!
- opetus on mukautettava siten, että opiskelija mahdollisimman suuressa määrin saavuttaa saman pätevyyden kuin muussa ammatillisessa koulutuksessa.

- Opintojakson tavoitteita voidaan mukauttaa ilman, että opintokokonaisuutta mukautetaan
→ jos opiskelija ei saavuta yhden opintojakson tavoitetta, mutta saavuttaa opintokokonaisuuden tavoitteet, opintokokonaisuus arvioidaan normaaliasteikolla

AMMATTIOSAAMISEN NÄYTTÖ

- Kun opiskelija suorittaa mukautetuin tavoittein opintokokonaisuutta, hänellä on oikeus suorittaa myös ammattiosaamisen näyttö mukautetuin kriteerein.
- Ammattiosaamisen näytöt voidaan arvioida myös sanallisesti
- Opiskelijalla on kuitenkin myös mahdollisuus suorittaa joko koko ammattiosaamisen näyttö tai sen osia yleisten tavoitteiden mukaisesti
- Työelämänedustajan perehdytys mukautettuun arviointiin huolehdittava (tänä vuonna extrarahaa käytössä!!)
- HUOM! (aikuisten) näyttötutkintoa ei voida mukauttaa

TODISTUS

- Kun opetussuunnitelman tavoitteita on mukautettu, siitä on tehtävä merkintä todistukseen *) → opettajan on huolehdittava tieto todistuksenkirjoittajalle!
- Opiskelija saa tutkintotodistuksen, vaikka yksi tai useampia opintokokonaisuuksia olisi mukautettu tai hänet olisi vapautettu opinnoista
- Mukautetuista tavoitteista tehdään alaviitemerkintä tutkintotodistukseen ("Opinnot suoritettu mukautetuin tavoittein ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 630/1998 § 20mukaisesti").
- Jos opinnot jäävät olennaisilta osin puutteellisiksi, annetaan tutkintotodistuksen sijasta todistus suoritetuista opinnoista.
- Todistuksen liitteeksi voidaan antaa selvitys siitä, mitä opiskelija parhaiten osaa.